

ข่าวประจำวันพุธที่ 27 มกราคม พ.ศ.2559

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก

พัฒนาพืชทนแล้ง...สู้ภาวะโลกร้อน ทางเลือกภาคเกษตรแห่งอนาคต : โดย...ดลมนัส กาเจ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์สรุปถึงสถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำที่สำคัญของประเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะแห้งแล้ง จนไม่สามารถที่จะทำนาปรังได้ตามปกติในปัจจุบันว่า อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง 481 แห่ง มีปริมาตรน้ำใช้การได้ 17,660 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 35 ขณะที่อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ในลุ่มน้ำเจ้าพระยา 4 แห่ง คือเขื่อนภูมิพล สิริกิติ์ แควน้อยบำรุงแดน และป่าสักชลสิทธิ์ มีปริมาตรน้ำใช้การได้รวม 3,600 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 20 ส่วนปริมาณน้ำไหลลงอ่างรวมวันละ 3.73 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบายรวมวันละ 15.69 ล้าน ลบ.ม. ขณะที่แหล่งน้ำอื่นๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไร่ชานอกเขตชลประทาน ทั้ง 352,528 ไร่ มีปริมาตรน้ำ 187.46 ล้าน ลบ.ม. หรือ 53% ของความจุทั้งหมด (ณ 13 ม.ค.59) อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ทั้งประเทศอีก 4,789 แห่ง มีปริมาตรน้ำรวม 1,102.01 ล้าน ลบ.ม. หรือ 61% ของความจุทั้งหมด

ล่าสุด พล.อ.ฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สั่งการให้กรมฝนหลวงและการบินเกษตรติดตามและดำเนินการด้านปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้งอย่างใกล้ชิด โดยกรมฝนหลวงฯ ได้เตรียมจัดชุดปฏิบัติการพิเศษ 4 ชุด ใช้เครื่องบิน 8 ลำ ที่ จ.นครสวรรค์ คาดว่าจะสามารถเริ่มปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อเติมน้ำในเขื่อนได้ในช่วงวันที่ 20-24 มกราคมนี้ โดยมีพื้นที่เป้าหมายคือเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จ.ลพบุรี เขื่อนศรีนครินทร์ เขื่อนวชิราลงกรณ จ.กาญจนบุรี เขื่อนทับเสลา จ.อุทัยธานี และเขื่อนกระเสียว จ.สุพรรณบุรี

ในส่วนของการช่วยเหลือนั้น นายโอฬาร พิทักษ์ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ในฐานะแม่ข่าย ระบุว่า ได้ดำเนินการใน 2 มาตรการ คือส่งเสริมความรู้ไปแล้วจำนวน 38,645 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน ภายใต้โครงการสร้างรายได้จากพืชทดแทนนาปรัง ในพื้นที่ 22 จังหวัดลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ส่งมอบปัจจัยการผลิตแล้ว จำนวน 37,521 ราย อีกมาตรการหนึ่ง คือเสนอโครงการตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาผลกระทบภัยแล้ง โครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี 2558/59 กรณีพืชน้ำน้อยทั่วประเทศ เป็นต้น

ขณะที่ นายสมชาย ชาญณรงค์กุล อธิบดีกรมวิชาการเกษตร บอกว่า ได้เดินหน้าฝ่าวิกฤติภัยแล้งภายใต้โครงการบูรณาการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งปี 2558/59 เบื้องต้นกรมวิชาการเกษตรได้สนับสนุนมาตรการส่งเสริมความรู้และปัจจัยการผลิตเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน โดยจัดฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชใช้น้ำน้อยแก่เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร 60 ราย และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ 22 จังหวัดลุ่มน้ำเจ้าพระยาที่ได้รับผลกระทบ

พร้อมกันนั้นสนับสนุนปัจจัยการผลิตและเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์ขยายให้แก่เกษตรกรที่ได้รับคัดเลือก จำนวน 220 ตัน แยกเป็น เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว 100 ตัน ถั่วเหลือง 100 ตัน ถั่วลิสง 20 ตัน และเชื้อไรโซเบียม 5.5 ตัน เพื่อนำไปผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์จำหน่าย ขณะนี้เกษตรกรเริ่มทยอยปลูกไปแล้ว คาดว่าจะได้เมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์ไม่น้อยกว่า 2,200 ตัน เป็นเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง 1,000 ตัน ถั่วเขียว 1,000 ตัน และถั่วลิสง 200 ตัน

อย่างไรจากการประเมินถึงสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันถือว่าอยู่ในภาวะวิกฤติที่สุุดในกว่าทศวรรษที่ผ่านมา สาเหตุหลักประการหนึ่งเกิดมาจากการผิดพลาดในการบริหารงานจัดการน้ำในรัฐบาลชุดก่อน อีกประการเกิดเหตุการณ์เอลนีโญที่ทำให้ฝนตกไม่เป็นไปตามฤดูกาล และอีกสาเหตุหนึ่งที่น่าเป็นห่วงมาจากภาวะโลกร้อนที่ลุกลามไปทั่วทุกภูมิภาคของโลก และนับวันที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น จะกระทบโดยตรงต่อภาคการเกษตร ทางออกจำเป็นอย่างหนึ่งที่ทุกภาคส่วนจะต้องบูรณาการเพื่อเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของโลก โดยเฉพาะเรื่องภัยแล้งที่อาจจะรุนแรงขึ้นได้ในอนาคต

ในมุมมองของ รศ.ดร.บัญชา ขวัญยืน รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.) ต่อสถานการณ์ภัยแล้งว่า ปีนี้ไม่น่าจะรุนแรงมากกว่าปีที่แล้ว เพราะจากการประมวลภาพรวมของน้ำในมหาสมุทรและสภาพภูมิอากาศ คาดการณ์ว่าในเดือนพฤษภาคม 2559 ฝนจะเริ่มตกแล้ว หากมีปริมาณมากเหมือนปี 2554 อ่างเก็บน้ำของเขื่อนต่างๆ พอจะมีน้ำต้นทุนสำรองไว้สำหรับการเกษตรในปีหน้าได้ แต่หากปริมาณน้อยเหมือนปีที่ผ่านมาต้องใช้เวลาในการกักเก็บอย่างน้อยอีก 2-3 ปี

“ที่บางคนเข้าใจว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญ เป็นเหตุทำให้เกิดภัยแล้ง จริงๆ แล้วเกี่ยวข้องกับน้อย คือปรากฏการณ์เอลนีโญจะทำให้ฝนตกไม่เป็นไปตามฤดูกาล ที่น่ากลัวคือภาวะโลกร้อน ที่เพิ่มขึ้นทุกปี เดิมเราโค่นป่ามาเยอะ แต่ประเทศเพื่อนบ้านอย่างเมียนมาร์และ สปป.ลาว ป่ายังอุดมสมบูรณ์ทำให้ประเทศไทยมีผลพลอยได้ด้วย แต่ตอนนี้ประเทศเพื่อนบ้านมีการโค่นป่าหันมาพัฒนาภาคการเกษตร ต่อบ้านน้ำฝนอาจมีน้อย” รศ.ดร.บัญชา กล่าว

ในฐานะที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นสถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนที่เน้นด้านการเกษตรมายาวนาน ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหันมาวิจัยพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์พืชเศรษฐกิจ ให้สอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง โดยเน้นพัฒนาพืชให้ทนแล้ง เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ประเทศชาติที่จะไปส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกต่อไป มิฉะนั้นภาคเกษตรของไทยมีปัญหาแน่นอนหากไม่รับมือตั้งแต่วันนี้

“เมื่อน้ำมีน้อย การเพาะปลูกพืชสวน พืชไร่ ต่อไปเกษตรกรต้องจัดหาแหล่งน้ำเป็นของตัวเอง อาทิ การขุด สระรองรับน้ำในฤดูฝน เลี้ยงปลาด้วย เพื่อเพิ่มรายได้และบริโภคเอง หรือเจาะน้ำบาดาลก็ได้ น้ำที่เคยใช้สายลากรดต้นไม้ ต้องหันมาใช้ระบบน้ำหยด ที่ประหยัดน้ำกว่า เกษตรกรรายย่อย ต้องหันมาปลูกพืชผสมผสาน ปัญหาคือเกษตรกรในภาคกลางที่ยังเช่าที่ทำนา ตรงนี้จะลงทุนทำสระน้ำเองก็ไม่คุ้มเพราะไม่ใช่ที่ของตัวเอง”
รักษาราชการแทนอธิการบดี มก. ระบุถึงภาคเกษตรไทย ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการพัฒนาภาคการเกษตร เพื่อเป็นการเตรียมรับสถานการณ์แล้งที่จะเกิดขึ้นในปีต่อๆ ไปในอนาคต